

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Újabb adományok a jogakadémiának.

Lapunk egyik közelebbi számában vezető-cikket közöltünk, a melyben érdeme szerint méltattuk azt az önmagát dicsérő tény, hogy a Nagysárosi Művelődési Társaság igazgatósága, a multi üzletév szép eredményéből, kulturális célokra is jelentékeny áldozatokat óhajt hozni, a mennyiben — többek között — az eperjesi jogakadémia céljaira ezúttal ötezer koronát kíván szentelni. Erre vonatkozó fejtegetéseinket azzal az óhajttal zártuk be: vajha ez a lelkes elhatározás még sok, hasonlóan nemes határozatnak szolgálja példaadásul!

A mily nagy örömmel és teljes elismeréssel adtuk hírt erről az eseményről, mely városunk és vármegyénk egyik legjelentősebb kulturális intézetét kívánja, — a becsületes munka sikereként elért szép üzleti eredményből, — erősíteni s mely a legszelebb körben is a legáltalánosabb helyeslést keltette: éppen olyan igaz örömmel és teljes elismeréssel, valamint benső méltánnyal kell megemlékeznünk arról, hogy ez a szép példa már eddig is csakugyan lelkes követőkre talált és pedig városunk két kiváló pénzügyésében, melyek erre a nemes tételre lépven: csupán tetézik azt az áldozatkészséget, a melyet — a jogakadémia érdekeinek előmozdítása körül — eddig is, annyi hálát érdemlően, igazolni szivesek voltak.

Az Eperjesi Takarékpénztár az egyik, a melynek fényesen kedvező üzleti jelentése szintén azt a javaslatot terjeszti az intézet közgyűlése elé, hogy a jogakadémia céljaira 4000 koronát tegyenek folyóvá; s az Eperjesi

Bankegylet a másik, a melynek derék igazgatója arról értesítette a jogakadémia dékáni hivatalát, hogy az e tanintézet számára évtizedek óta adott évi 200 korona segítségét a jelen évtől kezdődőleg évi 300 koronára emelte fel.

Mind a két megnevezett s méltán annyi bizalommal környezett kiváló intézetünk — mint már említettük — csak saját magához, csak eddig követett nemes irányához volt hű, a mikor — íme — hathatósabb mértékben támogatójává lett a kulturának s ezzel szintén hathatósabb mértékben kívánt előmozdítója lenni városunk és vármegyénk jól felfogott érdekeinek.

Hiszen az Eperjesi Takarékpénztár, — pénzügyészetünknek ez a — fennállási korát, valamint forgalmát tekintve — legelsőbbje, mely évek előtt, a város szépítése érdekében tett nagy alapítványával, oly méltóan ülte meg fennállásának félszázados fordulóját, — nemkülönben az Eperjesi Bankegylet, ez az évről évre oly jelentékenyen gyarapodó, jeles intézetünk is, egyaránt oly sokat tettek már városunk és vármegyénk közművelődési és emberbaráti érdekeinek előmozdítására, hogy azt elég elismeréssel említeni igazán nem is lehet. S kulturális célok között eddig is mindenkor lelkes támogatói voltak a jogakadémiának, híven és készséggel áldozván erre a célra évi járulékaikat.

S íme mostan, a mikor a jogakadémia teljes kiépítése s a küszöbön álló reformoknak rajta is bekövetkezendő megvalósíthatása tekintetében szélesebb körű mozgalom indult meg; a mikor egymás után lépnek elő az arra hivatott

tényezők, hogy ennek a sokat hányatott tanintézetnek, — ennek a — multjára méltán büszke, jelenének méltán örvendő s jövőjére méltán a legszebb reményekkel tekintő — jogakadémiának az alapjait minél inkább megszilárdítsák: ezek a derék pénzügyészetünk sem maradnak távol, hanem eddigi áldozataikat, — minden külön felkérés nélkül, tisztán a jó ügy fontosságának belátásából kifolyólag s tisztán a köz érdekének előmozdítására irányuló nemes törekvés által vezéreltetve, — oly jelentékenyen fokozni igyekeznek.

Elismerésünket, — legbensőbb elismerésünket érdemli ez az elhatározás!

Hiszen a ki városunk és vármegyénk közművelődési intézeteit igyekszik magasabb színvonalra emelni, a ki ezeknek jövőjét igyekszik biztosítani és megszilárdítani: az a legszentebb módon mozdítja elő a köznek érdekeit. Mert nincsen olyan nemes, nincsen olyan önmagát megjutalmazó tőkebefektetés soha, mint az, a melyet nemzetünk, ebben vármegyénk s viszont ebben városunk közművelődése érdekében eszközölünk! Az ilyen tőkebefektetésnek gazdagon jutalmazó, drága gyümölcsei még el nem maradtak soha!

Hiszen miről van szó tulajdonképpen?

Megtartásáról és lehető teljes kifejlesztéséről egy olyan felső-tanintézetünknek, a mely városunk, vármegyénk és hazánk közművelődési életében számot tevő tényező. A melyre hogy kétségtelenül szükség van itt: annak legörvendetesebb bizonyítéka az a fejlődés, a melyet ennek élete felmutat. A melyet nem ok nélkül irigyel tőlünk nem egy város és

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

A halotthamvasztás.

írta: dr. Flórián Károly. (Vége.)

Hagyjuk a lelket magára útjában, mely a borzalmas alvilág felé vezet, hol a három fejű Cerberus kutya áll őrt és látogassunk el a keltákhoz és germánokhoz.

Caesar és Diodorus szerint a kelták, Tacitus szerint pedig a germánok kizárólag az elhamvasztást ismerték. A leletek ezt az állítást nem igazolják teljes mértékben. Annyi bizonyos, hogy még a kereszténység behozatala előtt ismerték az elföldelést is. Így tudjuk, hogy Childerich frank király tetemeit, ki még nem volt keresztény, 481-ben Kr. u. Doornickban a Schelde mellett elföldelték.

A hamvasztás szokása azonban, mely a régebbi korban legalább is túlnyomó volt, már az V. század előtt megszűnik. Nem a kereszténység felvétele — a mi csak 496-ban történt — de más lehetett ennek az oka. Például a beálló fahiány.

Nagy Károly korában egy új momentum merül fel. Ő ugyanis 785-ben kiadta a «capitulare Paderbrunnense» elnevezés alatt ismeretes rendeletet, melyben a neki alávetett szászok nemzeti szokásai ellen kél ki és eltiltja halál büntetés terhe alatt a holttestnek a «pogányok szokása szerint» lángokkal való megemésztését és meghagyja a templomok udvarain való elföldelést.

Ebben a rendeletben Nagy Károly különben megtiltja, hogy a pogányok szent állatjainak, a lónak a húsát egyék. Itt kell keresnünk annak okát, hogy egész a legújabb korig, a ló húsát nem fogyasztjuk.

A temetési eljárásra nézve az «Edda»-ban találunk felvilágosítást. Ott le van írva Siegfried temetése.

A máglyán Siegfried tetemén kívül elégették Brunhildát is, mint Siegfried feleségét és özvegyét — persze élve. Ezenkívül öt cselédet, nyolcz rabszolgát, kik drága lánczokkal voltak díszítve, két kutyát, két héját, pajzsokat és drága sátrakat égettek el. A máglya anyaga pedig tölgyfa volt.

A régi frankok, allemannok és burgundok a merovingi korban nem hamvasztottak. Ennek bizonyosságai a sor-sírok. A szászok kivételek, mert náluk urnamezőket találunk ezer meg ezer hamvedderrel.

A nem germán fajú népek között: a magyarok,* poroszok, litvánok, esztek, csehek, oroszok és finnek hamvasztottak.

*IV. Ekkhard a Casus Sancti Gallii című művében (Mon. Germ. Script. II. k., 104 l.) említi, hogy egy magyar felmászott a toronyra, mivel az ott lévő aranykakat le akarta hozni. A mint a lándzsájával kifeszítette, elvesztette az egyensúlyt, leesett és szörnyen halt. Egy másik magyar meg a tető szélére ment, hogy onnét lepökjön. De leesett és meghalt. Ennek a két harcosnak társai a templomban máglyát raktak és elégették tetemeiket. Történt pedig ez 926-ban Sz.-Gallenben.

A soproni városi levéltárban (városi levéltár, Cub. I. Soc. 3 Fasc. E.) találunk egy oklevelet, a mely művelődéstörténelmi szempontból szerfelett fontos. E szerint 1102-ben 10 pensával (1 pensa = 270 ft) elmarasztalják Andrást ispánt, mert ő teljesen kiirtotta azt az erdőnyilat, a mit a karácsonyi felosztás alkalmával kapott. Az erdőközösség értelmében ugyanis a nyilat nem volt szabad kiirtani, hanem abból csak saját használatára vágathatott volna fát. András ugyan felemlítette, hogy ő csak azért vágatta ki az egész erdőrészt, mert egymás után meghalt három testvére és ezeket máglyán égette el, — maximos rugos struxit. András szavának azonban nem adnak hitelt, mert azt mondják, hogy ő fát el is adott.

A Nemzeti Múzeum levéltára (Dl. 2578) még Pécsről nyújt egy adatot, hogy ott bizonyos Fulcus nevű embert, a ki az elvetemültségnek a mintaképe, «a ki a gazdaságoknak, a hamisításoknak és tolvajlásoknak a vesztett betegségével volt beöltve» — in monte ferrea-n — 1104-ben máglyán égették el.

Bruckner Győző eperjesi koll. főgimn. tanár szives közlései.

Jelen számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

G
f. évi
kor
ezennel

Eljen!

Eggyeztetett
szertárakban.

és felesleges,
gyszer veszi
nem szíhat

hüvely.
erjesen.

an.
cs.
minden
djegyek

nem egy vármegye. A melyhez hasonló intézet létesítésére nem egy ilyen hazai önkormányzati testület hozna szívesen nagy áldozatot. És a mely, a tervbevett új jogi-oktatásügyi reformoknak e tanintézetben is megvalósítása esetén, a jelenlegi fejlődést messze túlszárnyaló, kiváló virágzásnak indulna s egyre hatványozottabban mozdítaná elő azokat a jelentős érdekeket, a melyeket fennállásával szolgál.

Nagy örömmel fogunk visszatekinthetni erre a mostani tanévre mindig, mely, a jogakadémia erkölcsi erejének oly nagy mértékű fokozódásával kapcsolatban, magával hozta a tanintézet anyagi erejének is figyelemre méltó megszilárdulását s mely nem kisebb jelentőségű eseménynek fog végződni, mint azzal, hogy jogakadémiánk ismét egy új tanszéket fog szervezni és be is tölteni.

A kiépítés tehát fokozottan, céltudatosan, biztosan halad előre!

Ezt különös örömmel kell hangsúlyoznunk éppen ebben a tanesztendőben, a mely figyelemre érdemlő jubiláris esztendő a jogakadémia életében!

Mikor a jogakadémiák újjászervezésével kapcsolatos nagy és nehéz feladatok megoldására ez a jogakadémia nem volt képes: 1876-ban kénytelen volt beszüntetni működését. S ez a beszüntetett működés ismét az 1878/9-ik tanévvel vette kezdetét, a mikor 1878. szeptember 4-ikén tartották, a Kollégium megnyitónappal együtt, egyszersmind a jogakadémia újra-megnyitásának lelkes ünnepét is!

Ez a *huszonötödik esztendő* azóta, hogy ez történt! Igazi jubiláris esztendő! Sok küzdelemnek, sok megpróbáltatásnak, sok odaadó, önfeláldozó munkának fényes sikerét igazoló drága esztendő ez!

Zajos, külső ünnepek nem lesznek ezúttal! De ünnep, benső ünnep minden egy-egy olyan határozat, mint a milyenekről az előbbiekben szóltunk! Mert hiszen az az igazi jubiláris ünnep, a melyet nem maga a küzdelmes negyedszázadot leélt intézet, vagy ennek munkásai rendeznek, hanem az, a melyet a kívülről álló nemeslelkűek teremtenek meg az által, hogy megbecsüléssel, örvendezéssel, elismeréssel veszik azt körül s jövőjének biztosítására igyekezvén, mintegy azt látszanak nekik mondani: «Helyesen éltél eddig! Fontos és üdvös hivatást töltöttél be! Haladj ezen az úton tovább is!»

Óh, vajha ez az — újjászervezésének negyed-

százados évfordulóját csendben megülő — ősi tanintézet minél több ilyen nemes szívnek a feléje-dobbanását érezhetné! Vajha ebből a feléje sugárzó bizalomból, megbecsülésből, elismerésből: minél több új erőt, kitartást, buzgalmat merithetne a jövő munkájához, mely a köz javának előmozdítása tekintetében egyelőn nehéz és fontos feladatot fog reá hárítani ezután is!

Vajha a most immáron megszaporodott szép példa hatna tovább is, egyre szélesebb körben! Vajha átmelegítenék és megdobbanhatnának azok az egyeseknek s főképen e tanintézet egykori tanítványainak a szíveit is, hogy mostan, a mikor a 25 év előtt összesen 18 hallgatóval megindult jogakadémia immáron — a hallgatószám létszáma tekintetében — az ország tíz jogakadémiája sorában a harmadikká lett: mindenki sietne tőle telhető, bármilyen összegű, önkéntes adományával leróvni háláját azzal a tanintézettel szemben, a melynek talán életpályáját és megélhetését köszönheti, és pedig tenné ezt azzal a felemelő és megjutalmazó gondolattal, hogy minden legkisebb segítség is, a melyet a jogakadémiának juttatunk, egyfelől a köz javát, másfelől pedig egy egész jövő nemzedéknek boldogulhatását mozdítja majd elő!

(—h.)

Eperjesi Széchenyi-kör.

A védnök válasza. Körünk kiváló védnöke, arra a lelkes üdvözlő-táviratra, a melyet a Kör közgyűlése intézett hozzá, a következő szép levelet küldte a Kör elnökéhez: „Nagyságos Elnök úr! Hálás érzelmekkel vettem a Széchenyi-kör közgyűlésének üdvözlő sürgönyét és megilletődéssel gondolok vissza arra az időre, mikor 25 év előtt ott állottam barátaimmal, — kiknek nagy részét a halál ragadta el, vagy a sors eltávolította tőlünk, — ott állottam, azóta hatalmasan megnövekedett, egyesületünk bölcsőjénél és bizonytalan reményként élt keblünkben az, a mit most mint élő valóságát szemlélhetünk. Hála illeti meg érte a vezetőket, — hála a tagokat, — értelmes, hazafias, minden nemesért nemcsak buzduló, de mellette ki is tartó közönségünket. Mindnyájunkat, kik a Kör ügyét szívünkön hordozzuk, megörvendeztet és megnyugtat az, hogy az elnöki tisztet ezúttal is a Nagyságod kipróbált, fáradhatatlan kezeibe maradt, és bizalomteljesen nézünk azok működésére elé is, kik egyes visszavonult erők helyeit foglalják el. Kérve Nagyságodat, hogy köszönetemet a szíves megemlékezésért a Kör igazgató-választmányával is közölni szíveskedjék, őszinte tisztelettel és hazafias üdvözléssel maradok, Budapesten, 1903. február hó 5., változhatatlan hívők: *Berzeviczy*

regi tűzimádók pedig a ragadozó-madarakra bízta a temetést. Tibet lakói viszont a megszártott hullákat porrá törték és a port a szántóföldekre hintették.

Babylonban viaszban vagy mézben konzerválták a holttesteket. Nagy Sándor teteme pl. szintén mézben volt konzerválva. Használták a sóoldatot is. És egy «hyalos» nevű, gipszszerűen megkeményedő anyagot is, mely aztán a halottat körülvette s azt szoborrá alakította.

Vessünk egy pillantást a kultura bölcsőjére Egiptomra, a hol már Krisztus előtt 4000 évvel virágzott a művelődés.*

A Nilus egész völgye Kairótól fel egész a nubiai kataraktáig: egy nagy temető. Az emberi és állati múmiák százezrei pihennek itt. A piramisok és a régi templomok is nem mások, mint sírhalmok.

Ez a módja a temetésnek az ősök kultuszán, az alvilágban való megjutalmazás és bűnhődés eszméjén és a lélek-vándorlás hitén alapult.

A test halála után a lélek a «schémen» és az isteni intelligenciának az az emanációja, mely az emberben volt, sok megpróbáltatáson keresztül a halottak alvilági bíráihoz vándorol.

Ezek a szívet mérlegre teszik. A másik seprenyőn az igazság istennője áll. Ha a szív túlságosan könnyű, akkor a léleknek állati testekbe kell vándorolnia. Ezért találnak a sírokban Egiptomban igen sok állati múmiát is.

Ha a bíró a szívet elég súlyosnak találta, akkor a lélek ismét egyesülhet a jól fenntartott múmiával. Az

* A történeti adatoknál forrásul szolgált dr. E. Vix: Die Totenbestattung. Leipzig, 1896.

intelligencia pedig csatlakozhatik ahhoz az istenséghez, a melyből kiindult.

A múmiáknál található egyéb dolgok: jelmondatok, skarabeusok, agyagfigurák, amulettek mind arra voltak hivatva, hogy a lelket vándorlása közben védjék.

A múmiákat a papoknak egy osztálya állította elő. Az eljárás igen körülményes és időt rabló volt. Herodotos egyik művében leírta. Alapjában véve abból állt, hogy konzerváló és megkeményítő anyagokat használtak és azután a holttestet óriási templomok lapos fedelén szárították. Ezután pedig enyvezett kötelekkel látták el.

Az ár szerint három osztálya volt a múmiáknak. Gyakran megesezt, hogy a múmiákat egy ideig otthon őrizték. Sőt előfordult az is, hogy a múmiát egyelőre elzalogosították a hitelezőnél és csak aztán helyezték végleges nyugalomra sziklakamarákban vagy a piramisokban.

A halottak eltakarításának ez a módja csak Egiptomban volt lehetséges, mert itt a forró levegő következtében maguktól is kiszáradnak a tetemek. És csak itt volt szükséges, mert fa hiányában nem lehetett hamvasztani és a Nilus kiöntése miatt, meg azért, mert a termőföld kevés, nem lehetett a halottakat elföldelni.

Mióta Egiptomba bevonultak az elföldelés szokásaival élő arabok, azóta az egykor virágzó, egészséges Egiptom a pusztító járványok állandó tanyája.

Adataink Amerikáról meglehetősen hiányosak, ám-bátor sok északamerikai indián-törzsnél ki lehet mutatni az égetést.

Mint kétségkívül érdekes tünetet ki kell azonban

Albert: Kétségtelen, hogy a szép levél, melynek minden sora részünkről annyi sokra becsüléssel fogadott s mindenkor komolyan kiérdemelni igyekezett igaz jóindulatnak valóban ékesen szóló bizonyítéka, a legáltalánosabb örömet fogja kelteni Körünk és közönségünk minden egyes tagjánál. A Széchenyi-körnek, — lelkileg megült, — negyedszázados évfordulója alkalmából egy örökké becses okmány, egy mindenkor igazán kedves emlék lesz ez a szép levél.

Felolvasó-estély. A jegűnnepély daczára is igen szép számú, díszes közönsége volt február 11-iki felolvasó estélyünknek, a miben kétségtelenül nagy része volt a szereplők rokonszenves egyéniségének, ismert tehetségének. Először dr. *Stephán Nándor* olvasta fel: «Nász» című költeményét, az egész közönség osztatlan érdeklődése és tetszése mellett. Rendkívül hatásosan, elevenen tünteti fel a szép költemény Bodnár Örszi és Csillag Ferkó tragikus szerelmét. Különösen meglepő volt a költeményben a zamatos népies szín, tősgyökeres magyar népies nyelv. Hatásosan rajzolta meg az egyes alakokat, finom rajzát adta a szerelmi bánattól feldúlt léleknek, a szerelem pusztító erejének. A költemény hatását nagyban elősegítette a kellemes, szép előadás. A közönség zajos éljenzéssel, tapsal jutalmazta az előadót. — Ezután *Vöröss Sándor* olvasta fel «Nőalakok Jósika regényeiben» című, igen vonzó, tartalmas, szép tanulmányát. Igen szellemesen, találoán szólott tanulmánya elején a nő jelleméről, sajtóságairól. Igen szépen tüntette fel, mily forrón, odaadón tud szeretni a nő, mennyi báj, kellem ömlik el egész lényén, mily szép a lelki-világa, milyen boldogságot szerezhet a férfinak. Majd Jósika regényeinek egyes szebb nőalakjait mutatta be, igen ügyesen jellemezve őket. Szinte magunk előtt láttuk Violetta, Csáky Gizellát, Coelestát, az Uderszky lányokat, Mikola Margitot stb., velők érezünk, szerettünk, bústunk. Nagyon helyesen választotta meg a tárgyát a felolvasó. Érdekes is volt, tanulságos is. Bizony, az ideális gondolkodású Jósika megérdemelné, hogy többen olvassák, ha egyébert nem, azokért a szép nőalakokért, melyeket oly szépen, annyi szeretettel rajzolt a melyek lelki-világa annyi szépet, annyi nemeset rejt magában. A fiatal szívekre sokkal üdvösebb hatással lennének az ő regényei, mint a mai naturalizmus, verizmus egyes férczművei. A felolvasás értékét az említett szép tulajdonságok mellett nagyban növelte a világos, áttekinthető szerkezet, a kidolgozásban megnyilatkozó gond, a szép, zengzetes magyaros nyelv és a kellemes előadás. Zajos éljenzés, taps volt a felolvasó jutalma a közönség részéről.

Az Eperjesi Széchenyi-kör héthársi vidéki választmánya február 19-ikén, csütörtökön délután 2 órakor Hétháron az állami iskola helyiségeiben közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az Eperjesi Széchenyi-kör 25 éves fennállásáról való megemlékezés. 3. Jegyzői jelentés. 4. Az igazgató-választmány tagjainak megválasztása. 5. Esetleges indítványok. Azon tisztelt tagjainkat, kik mult havi felhívásunkat a tagsági aláírással még be nem küldötték volna, tisztelettel kérjük, hogy azt

emelni azt, hogy Peruban éppen úgy mumifikálták a halottakat, mint Egiptomban, csak hogy a múmiák ülő helyzetben voltak. Minden múmiát befalaztak. Egyiket a másik mellé. Ily módon óriási tumulusok keletkeztek piramis alakban.

Érdekes az is, hogy újabbban Angliában azt ajánlották, hogy a koporsók befalazása útján szintén ilyen piramisok létesítenek.

A keresztyénség elterjedésével, a kultur-viszonyok megváltozásával, a középeurópai erdősegek kiirtásával, a jólét pusztulásával a halottak hamvasztása is megszűnik Európában.

Már Nagy Károly a templomok melletti bekerített helyeken való elföldelést ajánlja. Később ennek a temetési módnak káros voltát belátták és a temetőket a papság ellenzése daczára kezdték kihelyezni a városokból.

Azonban daczára Nagy Károly említett és 785-ben kiadott rendeletének, még ezután is találkoztunk szörvényszerűen hamvasztásokkal. Így a IX. század elején a szászoknál; 1000—1100 között a csehknél és oroszoknál, a XIV. században a litvánoknál.

Hogy azonban a halotthamvasztás eszméje ki ne veszszen, arról gondoskodott a középkorban a «szent inquisició», midőn a máglyán égette el az eretnekeket és pogányokat, a boszorkányokat és varázslókat persze elevenen.

A máglyák különben már lobogtak a régebbi időkben is. A keresztyének üldözésénél és akkor is, midőn a keresztyén szekták egymást üldözték.

ép levél, melynek min-
ta becsüléssel fogadott
belni igyekezett igaz jó-
ló bizonyítéka, a leg-
ni Körünk és közön-
A Széchenyi-körnek,
dszázados évfordulója
kmány, egy mindenkor
szép levél.

epély daczára is igen
volt február 11-iki fel-
tségtelenül nagy része
egyéniességének, ismert
ny Nándor olvasta fel:
ész közönség osztatlan
Rendkívül hatásosan,
mény Bodnár Örszi és
Különösen meglepő
épies szín, tősgyökeres
rajzolta meg az egyes
erelmi bánattól feldúlt
rejeinek. A költemény
tellemes, szép előadás.
ossal jutalmazta az elő-
olvasta fel «Nőalakok
vonzó, tartalmas, szép
találónan szólott tanul-
tsáigairól. Igen szépen
ón tud szeretni a nő,
ész lényén, mily szép
ot szerezhett a férfinak.
szébb nőalakjait mu-
őket. Szinte magunk
Gizellát, Coelestát, az
gitot stb., velők érez-
on helyesen választotta
es is volt, tanulságos is.
Jósika megérdemelné,
ébért nem, azokért a
zépen, annyi szeretettel
szépet, annyi nemeset
kkal üdvösebb hatással
mai naturalizmus, veriz-
asás értékét az említett
yban növelte a világos,
bzásban megnyilatkozó
ros nyelv és a kellemes
olt a felolvasó jutalma

ör héthársi vidéki
csütörtökön délután
iskola helyiségeiben
gyorozattai: 1. Elnöki
enyi-kör 25 éves fenn-
3. Jegyzői jelentés. 4.
nak megválasztása. 5.
tisztelt tagjainkat, kik
gi aláírásokkal még be-
tel kérjük, hogy azt

en úgy mumifikáltak a
csak hogy a múmiák
múmiát befalaztak.
odon óriási tumulusok

Angliában azt propo-
ása útján szintén ilyen

vel, a kultur-vízonyok
erdőségek kiirtásával,
hamvasztása is meg-

mok melletti bekerített
lja. Később ennek a
belátták és a temető-
ára kezdték kihelyezni

oly említett és 785-ben
án is találkozzunk szórvá-
a IX. század elején a
t a csehéknél és oro-
tvánoknál.

mvasztás eszméje ki ne
a középkorban a «szent
égette el az eretnekeket
nyokat és varázslókat

ár lobogtak a régebb
ldözésénél és akkor is,
gymást üldözték.

mielőbb, de legkésőbb a közgyűlés napjait az elnök
czimére elküldeni ne terheltesse. Ezúttal is kérjük
lelkes tagjainkat a taggyűlés körüli buzgólkodásra.
Hazafias üdvözléssel: Héthárs, 1903. február 4-ikén.
Bánó Árpád, választmányi elnök; Zsebráczky Géza,
választmányi jegyző. A közgyűlés napján a héthársi
választmányi jótékony célú táncmulatságot is rendez,
a mely iránt úgy Héthárs vidékén, valamint Eperjesen
is igen élénk érdeklődés mutatkozik s a táncmulatság
előreláthatólag fényes sikerű lesz. A táncmulatságra a
választmány gr. Széchenyi István arcképével díszített
s izlésesen kiállított következő meghívót bocsátotta ki:
„Meghívó az Eperjesi Széchenyi-kör héthársi vidéki
választmánya által 1903. február 19-ikén a héthársi
vasúti állomás összes termeiben rendezendő műkedvelői
színelőadással egybekötött zártkörű jótékony célú tánc-
mulatságra. A színelőadás kezdete este 7 órakor, a
táncmulatság kezdete este 8¹/₂ órakor. Jegyek vált-
hatók a színelőadás előtt a pénztárnál. Személyjegy
2 korona, családjegy 4 korona. A tiszta jövedelem
felét a választmány alapítókéje, másik felét a sárosvár-
megyei Tanító Házra javára fordítjuk. Felülízetése-
ket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázzunk.“

**A zene- és képzőművészeti szakválasztmány
febr. 18-iki háziestéjének műsora:**

1. Magyar nyitány, Erkel F.-től. Előadja: *Kohout Lipót* karmester úr vezetése mellett a 67. sz. gy.-e. zenekara.
2. Monológ. Előadja a Kör vendége: *Berzeviczy Lórád* úrnő.
3. Magyar dalok. Zongorakiséret mellett énekl: *Erdőhegyi Ferencs* úr.
4. Az apród. Írta: Somló Sándor. Szaválja: *Mittelmann Árpád* úr.
5. Kurucz-nóták. Tárogatón előadja: *Alexi* zenekara-
nak tárogatósa.
6. «Báli emlék.» Andalóg, Rischbieter W.-től. Előadja:
Kohout Lipót karmester úr vezetése mellett a 67. sz.
gy.-e. zenekara.

Következő háziesték:

1903. február	25-ikén:	Felolvasás.
„	28-ikén:	Filharmonikus hangverseny.
„ márczius	4-ikén:	Zeneeste.
„	11-ikén:	Felolvasás.
„	18-ikén:	Zeneeste.
„	25-ikén:	Felolvasás.
„	28-ikén:	Filharmonikus hangverseny.
„ április	25-ikén:	Filharmonikus hangverseny.

HIREK.

Közgyűlési naptár:

Nagysárosi Múmalom rt. közgyűlése febr. 18-ikén d. u. 3 órakor Eperjes város tanácstermében.
Az Eperjesi Széchenyi-kör héthársi vidéki választmányának közgyűlése Héthárson, febr. 19-én d. u. 2 órakor.
Eperjesi Népbank közgyűlése febr. 24-ikén d. u. 3 órakor Eperjes város tanácstermében.

A máglyahalál azonban okot adott a gondolkodásra. Vitatták hatását az elégetett ember lelkére.

Milliókra ment az elégetett egyének száma. Többnyire felvilágosult, szabadgondolkodók és nagy reformerek voltak ezek. Természetszerűen megjött a reakció is. És az elégetett szellemi-hősök követőinél nem utálat, de tisztelet tárgya lett a máglya.

Az így elégetett test hamvait még külön kellett megsemmisíteni. Azokat rendszerint a közeli folyóba dobták. Nem is volt ez olyan régen!

Hiszen még 1826-ban történt, hogy Spanyolországban Valencia városában Ripoll filozófust megégették és hamvait a Guadalquivirbe dobták. Az ítéletet az érsek is megerősítette.

Ma engesztelésül a város legnagyobb terét «Ripoll Cajetan»-térnek nevezik.

A XVIII-ik század elején már találunk adatokat arra, hogy a hamvasztásnak, mint temetési módnak, hívei vannak.

Így meg kell említenünk Johann Kunkel vegyész kinek az üvegipar történetében nagy neve van Ez 1702-ben halt meg. Végredeletében meghagyta, hogy hamvasztás el és hamvaiból készíttessenek egy családi serleget, mely örök emléke legyen az üvegiparban való érdemeinek.

Hasonló dolgot olvasunk Lauragais hercegről, a francia udvar egy főúrjáról. Midőn neje, kit forrón szeretett meghalt, meghagyta Vanderborg kémikusnak, hogy a tetemet hamvasztassa el és a minimális mértékre redukált hamvakat egy kémiai folyamattal üvegserű maszszává változtassa át. Az így nyert kék követ

Eperjesi Bankgyűlés rt. közgyűlése febr. 25-ikén délután 3 órakor Eperjes város tanácstermében.

Eperjesi Takarékpénztár közgyűlése márcz. 4-ikén délután 3 órakor Eperjes város tanácstermében.

Báli-naptár:

Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet álarcos-bálja febr. 24-ikén esti 8 órakor a Vigadó helyiségeiben.

* **Hírek az eperjesi gör. kath. egyházmegyéből.**
Pályázatok. A bajorvágási és viravai lelkesi javadalmakra f. hó végéig pályázatot hirdettek. — *Iskolalátogatás.* Dr. Vojtovich József címz. kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, a felsőzeplényi iskolák látogatása czéljából febr. 9-ikén kezdte meg körútját, személyesen kívánván meggyőződni az ottani iskolák állapotáról s a tanügyre vonatkozó rendeletek mikénti betartásáról.

* **Egyházi hírek.** *Balázs Tivadár* kisszebeni segédlelkész elnyerte a dobói lelkészséget. — *Madár János* hanusfalvi segédlelkész Z.-Vásárhelyre helyezték át. Viszont a hanusfalvi segédlelkési állást *Jankovich József* foglalja le.

* **Hivatal-elfoglalás.** Havas Jakab m. kir. állatorvos Veszprémbe áthelyeztetvén, a helyébe kinevezett *Brauner Gyula* törvényhatósági m. kir. állatorvos hivatalos állását már elfoglalta.

* **Választás.** Dr. *Berzeviczy Albertet*, Széchenyi-körünk kiváló védnökét és alapítóját, a «Kisfaludy Társaság»-ban ismét nagy lelkesedéssel, másodolnökké választották. Az elnöki tisztet ezúttal is dr. *Beöthy Zolt.* Körünk nagyérdemű tiszteleti-tagja nyerte el. Itt megjegyezzük egyúttal, hogy a nevezett irodalmi-társulat közelebbi nagygyűlésén, dr. *Berzeviczy Albert*, az egész országban méltó feltűnést keltett, nagyszabású emlékbeszédet mondott Horváth Boldizsárról. Erre az emlékbeszédre, védnökünk halála kötelező szívesége folytán, közelebb még visszatérünk s annak egy gyönyörű részletét olvasóinknak is be fogjuk mutatni.

* **Utolsó farsangi bál.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet utolsó farsangi táncmulatsága iránt szokatlanul nagy mértékben mutatkozik az általános érdeklődés. Közönségünk eddig még egy évben se kapkodta el oly gyorsan és olyan teljesen a karzati ülőhelyeket, mint ebben az esztendőben, úgy, hogy ha a karzatok ezt megengednék, körülbelül még egyszer annyi hely is el lett volna adható. Ennek az oka természetesen egyfelől az, hogy mindenki szívesen igyekszik előmozdítani azt a nemes czélt, a melynek megvalósítására ez a derék egyesület, több mint negyven éves fennállása óta, olyan kitartóan és olyan sikeresen igyekszik, másfelől pedig az, hogy egyetlen táncmulatságnak sincsen olyan régi jó híre városunkban, mint ezeknek a nagyszabású, mindenkor kiválóan kedélyes bálok-nak, a melyeket már a hosszú évtizedek alatt annyira megszeretett a közönség. A rendezőség kitartó fáradozással és érdeklődéssel tesz meg mostan is mindent, hogy mulatságát az eddigie magas színvonalára emelhesse. A táncrendezők felkérése körül eddig követett gyakorlatot, ettől az évtől kezdve, czélszerűnek látták mellőzni s ezúttal nem kérték fel *előzetesen* levél útján, oly tömegesen a rendezőket, hanem *csak a mulatságon* fogják őket a jelenlevő fiatal emberek sorából felkérni. Ezt főképen azért teszik, hogy ezzel

az ötvös gyűrűbe foglalta és ezt a herceg drága talizmánként viselte.

Kétségtelenül hozzájárult a hamvasztás kérdésének föllevenítéséhez a reneszánsz is. És valóban nem szebb szimbolum-e a kialvó fákllyát tartó Génusz és a hamveder, mint a csontvázas halál a maga kaszájával?

Nem szebb-e az a halál, a mely mindeneket kiengesztel, mint az, a mely csak a pokol kínjainak kapuja.

A példák követőkre találtak Északamerikában, Angliában és Franciaországban. Az utóbbi országban már 1799-ben a kötelező hamvasztást akarták törvényben kimondani. De I-ső Napoleon államcsínyje elodázta a dolgot.*

1812-ben Oroszországban a csatamezőn szabályszerűen elégették az ellenséges napoleoni seregnek 253,000 elesett emberét és 92,000 lovát.

Egykorú történetírók szerint pedig elföldeltek 243,600 embert. Összesen tehát 496,000-ról van tudomásunk. A seregből pedig csupán 58,000 ember került vissza. Nem szól tehát a krónika 56,000 emberről.

1814-ben Páris előtt 14 nap alatt — egészségügyi okokból — 4000 elesettet égettek el.

1855-ben Rivasban Nicaragua államban az észak-amerikai s regnek 100 elesett katonáját és 13 tisztjét hamvasztották el.

A sedani csata után 1870/71-ben az elesetteket tömegesen földeltek el a belga határ közvetlen közelében. Ez a körülmény nagy gondot okozott a belga kormánynak, mert a lakosságot innen veszély fenye-

* Napoleon különben híve volt a halothamvasztásnak és azt kívánta, hogy földi-maradványait égessék el. *Barry E. O.*: «I. Napoleon száműzetésben».

is kevesebb alkalmatlanságot szerezzenek az egylet nemes czéljai iránt a nélkül is mindenkor oly nemes áldozatkészséget igazoló közönségnek. A bálon szebbnél szebb jelmezekre van kilátás. Mint értesülünk, tréfás jelmezekben sem lesz hiány. A tervezett *virágos-kert* tehát, előreláthatóan, a legfényesebben fog sikerülni s abban nemcsak szép hölgyeinket fogjuk láthatni elbájoló virág-jelmezeikben, hanem ott fogjuk látni a legszebb virágzásban, az emberi erények legnemesebb virágait is: az emberszeretetet és a jótékonyt. A nagyszabású mulatságot ezúttal is a legmelegebben ajánljuk nemesszívű közönségünk érdeklődésébe és áldozatkész, lelkes támogatásába!

* **Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület** február 15-ikén, vasárnap délután 2 órakor — a városháza tanácstermében — tartja meg VII. rendes évi közgyűlését, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése az 1902. évről. 3. A pénztári és számvizsgálói jelentés; a fölmentés megadása. 4. Költségvetés az 1903. évre. 5. Indítványok. 6. A tisztikar, választmány és a számvizsgálók lemondása és új tisztikar megválasztása. Az alapszabályok 12. §-a szerint: Rendes tagok a közgyűlésen jogaikat csak akkor gyakorolhatják, ha már legalább 3 hó óta tagjai az egyesületnek és három havi tagsági illetményeikkel hátralékban nincsenek. 20. §: Egyesületi tagok indítványai csakis akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés előtt legalább három nappal az elnöknek átadattak.

* **Az Eperjesi Kath. Legényegyesület** jan. 15-ikén, vasárnap d. e. 1¹/₂ órakor tartja — közgyűlést előkészítő — igazgatóválasztmányi ülését saját helyiségében. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult év febr. 6-án tartott ig.-vál. ülés jkönyvének hitelesítése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgálók kiküldése a mult évi számadások megvizsgálására. 5. Az évi közgyűlés idejének megállapítása. 6. Indítványok.

* **Jótékony célú ünnepély.** Az eperjesi m. kir. állami tanítónőképző-intézet, a növendékek segélyalapja és a Mária Dorothea-egyesület Tanítónők Otthona javára, *február 21-ikén* este 6 órakor az intézet Magyar-utcai tornatermében jótékony célú ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsorozata: 1. «Jubiláns nóták», Szentirmay E.-től. Énekl az intézet énekkara. 2. «Jótékonytás», Élőkép. Alakítják: Batek Viola, Glauf Margit, Ibrányi Hanna, Toldy Anna, Tulcsik Erzs, Vágó Margit, Zelenka Márta. 3. «A virágok birodalmában.» Énekes színjáték. Zenéje Kertay E.-től. Személyek: Nap: Nagy Anna, Hold: Kotyó Margit, Babér: Osváth Margit, Harangvirág: Buna Sári, Nefejejs: Kozsár Irma, Vadrózsa: Sajó Vilma, Liliom: Berthóty Gizella. Ibolya: Melles Zsófia, Rózsa: Bodroghy Mariska, Harmatcsepp: Havas Rózi, Kertészleány: Márkos Juliska — és az énekkar tagjai. Zongorán kíséri Beck Erna. 4. «Téli dal». Allaga Gézától. Énekl az intézet énekkara. 5. «Mozgó-kép — Tánciskola.» Alakítják: Bodroghy Mariska, Kemény Erzs, Klefner Iré, Zsenáty Mariska, Dóbiás Irén, Trompler Márta, Bodroghy Ilus, Stollmann Szeréna. Tánczolkák: Bodroghy Mariska, Kemény Erzs, Plósz Erzs, Zelenka Gizella, Nagy Teréz, Csiskó Anna, Debreczeny Sári, Klimkó Vilma. Ülőhely 2 korona.

gette. A két háborúskodó fél beleegyezett abba, hogy a belga kormány megbízottja: Creteur ezredes a félig oszlásnak indult tetemeket elégesse. Creteur a sírokat felbontatta. A gödrökbe kátrányt öntöttek és ezt szalmával és pertoleummal meggyújtották. Minden gödörnél 1 óráig tartott a hamvasztás. Összesen pedig 45,855 emberi és állati tetemet égettek el. A gödrökbe meszet tettek, aztán elföldeltek. És az egész területet bevetették zabbal. Az eljárás után a rothadás szaga teljesen megszűnt.

Az 1894. évi kínai-japán háborúban a japán részen elesett tiszteket és katonákat nagy katonai pompával elhamvasztották.

1822-ben nagy feltűnést keltett az az eset, hogy lord Byron és barátjai közös barátjaiknak Schelley költőnek és Williams kapitánynak, kik szerencsétlenül jártak a tengeren, a tetemeit a tengerparton a régiék szokása szerint megégették és a hamvakat Rómában a temetőben földeltek el.

Szenzáció-számba ment azonban az, hogy 1870-ben Florenzben egy indus fejedelemnek, Kelapore rajahjának tetemét indus szokás szerint nyílt máglyán ünnepélyesen égették el.

Az elföldelés és az elhamvasztás között megindult tehát a harc és erősen folyik napjainkban is.

De látogassunk el egy modern *krematoriumba!* Zürichben vagyunk.

A városi központi temetőben, szemben a bejáróval, áll *egy kis templom.* Ez a «krematorium». Külsője komoly és méltóságos. Benn tágas teremben áll az égítő-

Állóhely 1 korona. Ülőhelyre jegyek előre válthatók Kósch Árpád úr könyvnyomtató-intézetében. Állóhely váltható ünnepély előtt a pénztárnál.

* A «Felsőmagyarország» kassai politikai napilap kiadásában megjelent: «Kassa sz. kir. város és Abauj-Tornavármegye teljes helyi cím- és névtára» az 1903. évre. A minden tekintetben kimerítő tartalmú, adataiban megbízható, 350 oldalra terjedő cím- és névtár fölötté hasznos kézikönyv mindenki számára. Ezt a névtárt a *Felsőmagyarország* minden egyes előfizetője ingyen kapja.

* A határrendőrség intézménye — mint biztos forrásból értesülünk — f. évi szeptember hó elején lép életbe, s akkor remélhetőleg városunk s illetve vármegyénk is megkapja a kilátásba helyezett egyik kapitányságot. Nem ártana meg, ha a város a megkezdett akcióit minden lehető eszközzel — a biztos siker érdekében — tovább folytatná.

* Találatott egy pár új cipő s egy durva vászonterítő. A tulajdonosok a rendőrségnél átvehetik.

* Több világozást! Hiteles forrásból értesülünk, hogy március 1-jétől a városnak itt-ott még pislogott petroleum-lámpái villanylámpákkal lesznek felcserélve. Ideje is már!

* Hús- és tejvizsgálat. A rendőrség e napokban hús- és tejvizsgálatot tartott a piacon s ez alkalommal bizony sok tejet kellett a csatornába önteni s a tejjamásítókat megbüntetni. A hús rendben találtatott.

* A tifusz. A mumus tehát ismét megjelent. Eperjesen a hasihagymáz járványszerűen lépett fel. Talán ez is siettetni fogja — a most már különben helyes mederben lévő — vízvezetési ügyet. Mi csak arra hívjuk fel az illetékes hatóság figyelmét, hogy az mégis ázsiai állapot, hogy a városi medenczékben heteken át nincs víz és azt a lakosok a malomárokhoz a kálváriai híd mellett való helyén merik. Oly helyen tehát, a hol a víz már meg van fertőzve, mert hiszen köztudomású, hogy az alsóközveti házak árnyékszékei mind a malomárokba nyílnak. Ha pedig valaki nem a malomárokba szerzi be a vizet, akkor kétes tisztaságú magánkutakra van utalva. Egy ilyen kútban, melyből ivóvizet merítettek, a multkor is *oszlásnak indult* döglött macskát találtak. Hogy mindez megfelelne a közegészségi kívánalmaknak — nem hinnék?!

* A sóvári sófőzészről több fővárosi lap és az E. F. U. is azt jelentette, hogy azt az állam beszünteti. A legilletékesebb forrásból nyert megbízható értesülésünk alapján megírhatjuk, hogy erről az illetékes fórumoknál egyáltalán szó sem volt. A hír valószínűleg onnan ered, hogy egyes sóhivatalok beszüntetését vette tervebe az állam.

* Az eperjesi Evang. gyámintézetű Nőegylet teaestélye. Az eperjesi Evang. gyámintézetű Nőegylet január 31-ikén tartotta meg szokásos teaestélyét. Meg vagyunk szokva már, hogy ez a mulatság a kedélyesség, sikerültség és látogatottság dolgában az első között foglal helyet, de azt hiszünk, nem túlozunk, midőn azt mondjuk, hogy az ezidei valamennyi előzőt minden tekintetben felülmúlt. A ki ott résztvett, távolról

sem jutott eszébe arra gondolni, hogy az felekezeti Nőegylet rendezte mulatság, a mennyiben képviselve láttuk ott városunk minden felekezeti lakosságát. Ebből nemcsak azt láthatjuk, hogy a közönség megszerette már ezeket a mulatságokat, hanem azt is, hogy méltányolja s támogatni kívánja azt az emberbaráti célt, a melyre a mulatságokat rendezték. Nyolcz óraker már gyülekezni kezdett a közönség; a hölgyeket az ajtóknál jelvényes rendezők fogadták s vezették be a terembe, a melyre zsúfolásig megtelt, s melyben nemsokára mozgalmos élet kezdődött. Itt sétáló párok konfettit dobálva pajáncodtak, amott szerencselalázzal próbálkoztak akárhányan, itt asztalokhoz telepedtek az étkezni és teázni kívánók, amott a pezsgős-sátrakhoz vonultak azok, a kik Bacchusnak kívántak áldozni. Minden arcra a jókedv, vidámság sugárzott. A pezsgőzöket szép hölgyek szolgálták ki, fokozva a bor hevítő tüzet szemök sugarával, az étkezőknek s teázóknak kipirult arcú, viruló, serénykedő leányok hozták azt, ki mit kívánt. Közben meglepetés érte a közönséget: az ajtón egyszerre virággal dúsan földiszített automobil gördült be, melyen viruló rózsák árulta a virágokat. A közönség valóságilag megröghanta az automobil, egészen megfeszítva virágdíszétől. Az igazi jókedv azonban csak akkor kezdődött, mikor kezdetét vette a tánc. Az újrásban kifogyhatatlan volt a tánczoló serege s a cigány- és katonazené nem győzte toldani ráadásokkal a muzikaszót. Az első négyest két oszlopban tánczolták. A körültekintő, figyelmes rendezőség tánczközben gondoskodott érdekességről, a mennyiben a cotillonban számos tréfás, jókedvre derítő, bohókás jelenet fordult elő. A jókedvnek bizonyítéka az is, hogy a táncz valóságilag kivilágos-kiviradg, reggeli 6 óráig tartott. A jelen voltak közt jólesően tünt fel a helyi hatóságokon kívül, hogy a katonai tisztikar olyan szép számmal volt képviselve, melynek számos tagja feleségestől, családostul vett ott részt. A mulatság anyagi sikere is olyan, a minővel még eddig az Evang. gyámintézetű Nőegylet nem dicsekedhetett. A siker elérésében országrésze van a hölgy rendezőbizottságnak s azoknak a hölgyeknek, a kik a közönség igényeinek kielégítése céljából ott buzgólkodtak, a férfi-rendezőbizottságnak, közte kivált Vogel Béla egyleti pénztárosnak, a ki fáradságot nem sajnálva, buzgólkodott a siker elérése érdekében; de leginkább a közönségnek, a mely ezúttal is megmutatta, hogy szent cél érdekében áldozni akar és mulatni, vigadni még mindig tud. Karneval herceg ő fensége kedvező auspiciumok között vonult be, csak folytassa tovább így!

* Az eperjesi kereskedő-ifjak által február 7-ikén rendezett táncmulatság alkalmával következő felülfizetések történtek: Kósch Árpád 20 kor.; Fried Simon, dr. Horváth Ödön és Zavatzky Szilárd 10—10 kor.; Uhlarik Mátyás, Bohrandt Lajos, Kónya Miklós, Luchs Róbert, Schwarcz Ede, Moskovits Lipót, Gregor Endre, Gerő Mihály, Grün Herman, Mikolík István, Thrór Gyula és Dahlström Károly 5—5 kor.; Holénia Béla, Vogel Béla, Raáb János, Zahler Zsigmond, Oszvald Béla és Faltin Géza 4—4 kor.; Barcs Emil, Szilvássy Lajos és Schwarcz

József 3—3 kor.; Szánik Ernő, ifj. Draskóczy Lajos, Gömör János, Reichard Jenő, Grieger Tivadar, Kohn József és Gubcsó Gyula 2—2 kor.; özv. Karváth Istvánné 1 kor.; összesen 158 korona. Fogadják a nemesszívú adakozók újból leghálásabb köszönetüket! A rendező-bizottság.

* Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegylet február 8-ikán vasárnap d. e. 11 óraker tartotta Eperjes sz. kir. város tanácssternében évi rendes közgyűlést, *Semsey Adolfné* elnökle alatt. A közgyűlésen számosan vettek részt és főleg hölgyek is sokan voltak. A közgyűlés folyamán *Kósch Árpád* pénztáros bemutatta a választmányilag már átvizsgált számadásokat. Ezek szerint az elmúlt 1902. év folyamán az egyesület bevétele kamatokban 1023 korona 42 fillér, tagdíjakban pedig 118 kor., összesen tehát 1141 kor. 42 fill. volt. Ezzel szemben a kiadás 702 kor. 14 fill. Az egyesület vagyona pedig 3366 kor. 92 fillér. A közgyűlés a számadásokat jóváhagyólag tudomásul vette és a pénztárosnak köszönetet szavazott. Ezután a titkári jelentés került felolvasásra, melyet dr. *Flórián Károly* jogakadémiai tanár szerkesztett. A jelentésből kitűnik, hogy az egyesületnek 25 alapító- és 56 rendes-tagja van. Az elmúlt évben főleg az újjászervezkedés — melyet dr. *Bárdossy Jenő* főispán indított meg — foglalta le az egyesület tevékenységét. Ez azonban sikeres volt, mert az 10 éves szünetelést új élet váltotta fel. A bártfai nagy tűzvész alkalmából az egyesület saját pénztárából 600 koronát szavazott meg arra a célra, «hogy ez az összeg Bártfa sz. kir. város tanácsának közbejöttével, a szegény nép legalsóbb rétegei között osztassék ki». Felhívta a nagy-közönséget, hogy ruhanemű-adományokkal is enyítse a tűzvész-sújtotta lakosok nyomorát. És az ilyen adományokat rendeltetési helyükre továbbította. A titkári jelentés az igaz részvét szavaival emlékezett meg arról a veszteségről, mely az egyesületet *Ghillány József* választmányi tag elhúnytával érte. Ennek a megemlékezésnek kapcsán a közgyűlés az egyesület gyászát jegyzőkönyvileg is megörökítette. Az alapszabályok értelmében, a választmány egyharmada sorshúzás útján kilép. A kilépők helyébe megválasztották a következőket: özv. *Görgey Béláné* (új), *Holénia Béláné* (új), *Kósch Árpádné* (új), dr. *Propper Adolfné*, dr. *Raffay Ferenczné* (új), dr. *Schmidt Gyuláné*, *Trnka Károlyné*, *Fest Lajos*, *Magyar József* (új), *Rosenberg Herman*, dr. *Schmidt Gyula*. Ezek után a közgyűlés társelnöki egyhangú lelkesedéssel *Taky Józsefet*, Sárosvármegye alispánját választotta meg. Végül köszönetet szavaztak *Podhorányi Balint* polgármesternek a terem szíves átengedéseért és ezzel a közgyűlés az elnökök életével véget ért.

* Nyilvános nyugtázás és köszönet. Az eperjesi kereskedő-ifjak által február 7-ikén rendezett táncmulatság tiszta jövedelmének felét, azaz *harmincz (30) koronát* a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet «Erzsébet árvaház»-a javára, egyletünk pénztárába beveteleztünk. Midőn ezt ezennel nyilvánosan nyugtáznánk, fogadják a nemes ifjúság e jó szívre valló nagylelkű adományért, egyletünk legbensőbb elismerését és hálás köszö-

kemence, mely kőből van építve, de vasköpenynyel látták el. A terem hátsó falán két ajtó van, az egyik a váró- és levéltár-szobába, a másik pedig levezet a gásgeneratorhoz és a fűtőkészülékekhez.

Ha valaki meghalt, a kit el akarnak hamvasztani, akkor ezt bejelentik a hamvasztó-biztosnak. Ez felkeresi a gyászolókat és velük megismerteti az elhamvasztás törvényszerű feltételeit.

Ezek szerint a feltételek szerint szükség van egy hivatalosan hitelesített okiratra, melyben az elhunyt világosan kifejezi abbeli akarát, hogy teteme elhamvasztassék. Ha ilyen nincs, elegendő egy három személy által aláírt nyilatkozat, mely szerint az elhunyt életében ily irányú akarát előttük kinyilatkoztatta. Kiskorúaknál a szülők akarata elegendő.

A járási-orvos aztán bizonyítványt ad a halál okáról és arról, hogy az elhamvasztásnak semmi sem áll útjában.

Ha olyan egyénet kívánnak elhamvasztani, kik Zürich kantonon kívül haltak meg, akkor igazolni kell azt, hogy az elhalálozási hely hatósága megengedte, hogy a tetem elhamvasztás végett Zürichbe szállíttassék.

A koporsó — tekintettel az égető-kemence méreteire — nem lehet 2 m. hosszabb, 70 cm. szélesebb és 45 cm-nél magasabb. A koporsó anyaga fenyő- vagy jegenyefa legyen. Vasszőgek helyett pedig jobb minőségű fasszőgeket kell használni. A tetemet nem szabad hamúra vagy szénre fektetni, hanem erre a célra gyaluforgácsot vagy fűrészporthat kell használni.

A formaszűrősegek elintézése után a hamvasztó-biztos elmegy a «krematorium»-ba és megvizsgálja a kályhát. Ha mindent rendben talált, akkor meghagyja a fűtőnek, hogy a meghatározott időpontra a kályhát tartsa készen. A kemence kifűtése 9 órát vesz igénybe

és 28—29 mm kokszt kell hozzá. A hőfok ekkor 800, 900 °C., a mi a téglafalakat rózsaszínű izzásba hozza.

A hamvasztás ideje rendszeren d. u. 2 óra, azért, hogy egy nap a att lehessen az előkészület és az aktus is elvégezni. A menet megjelenik a krematoriumban és a gyászpadon lévő koporsót az elé a pad elé teszik, mely az égető-kemence előtt van. A szíjjak leoldása után pedig a koporsót ráhelyezik magára erre a padra. Így a koporsó közvetlenül egy kétszárnyú vasajtó előtt áll, mely azonban csak az üres térbe vezet, melyet a belső kemenczétől egy újabb vasajtó választ el. A hamvasztó-biztos ekkor utána néz annak, vajjon a koporsó méretei megfelelnek-e a szabályoknak. A lelkész elmondja a beszédet és az imát, mire kinyitják mind a két kettős vasajtót, a mi mellett az ember természetesen belát a belső égető térbe. Egy mechanikus készülék segítségével gyorsan betolják a koporsót a belső térbe. A vasajtók bezárulnak. És kezdődik a hamvasztás.

Megjegyzem, hogy a belső térben csupán a 900 °C. levegő hamvasztja el a tetet, azt láng nem éri. Ott más anyag, mint a koporsó, nincs is benn.

Az egész hamvasztás 2 $\frac{1}{2}$ —3 óráig tart. Zürichben ugyanis Bourry-féle a rendszer. Góthában a Siemens-féle rendszerrel csak 1 $\frac{1}{2}$ óra az égetés időtartama és a fűtésre is csak 7 óra kell.

Célszerű azonban, ha a hamú és a csontmaradványok a kemenczével együtt fokozatosan hűlenek ki. Ezért rendszerint csak a következő nap délelőttjén jelennek meg a gyászolók a hamvak kivétele végett. A kemence-ajtót ekkor kinyitják és a gyászolóknak a földi-maradványokat megmutatják. Majd kinyílik egy szelep, mely azt eredményezi, hogy a koporsó

és a szemfödő könnyű hamva a kéményen át kiszáll. Erre mozgásba jó egy mechanikus készülék, mely a hamvakat a hamúnyílás felé tolja, a honnan maguktól belesnek a hamvvederbe. Ezt a hamvvedret (urnát) a biztos ólomzárral lepecsételi. A hozzátartozók pedig szabad választásuk szerint elhelyezik az urnát a krematorium falában lévő fülkében, vagy pedig a zürichi vagy más temetőben földelik el.

Az urna 45 cm. hosszú, 32 cm. széles, 27 cm. magas és 20 frankért kapható. A fülkéket aztán fekete márványtáblával zárják el, melyre aranybetűs feliratot vésnék.

Húsz év elteltével az urnát a legközelebbi rokonok saját őrítetükbe vehetik át. Ha pedig ezt nem tennék, akkor a hamvakat alkalmas helyen elföldelik.*

Ebből a rövid vázlatból is kitűnik annyi, hogy az egész procedurában nincs semmi olyan, a mi a kegyeletet sértené, a mi bántó vagy inesztetikus lenne.

A teljesség kedvéért lássunk még néhány adatot** a «krematorium»-okról.

Amerikában van 20 krematorium.

Dániában 1

Németországban van: 7, Eisenach, Gotha, Heidelberg, Hamburg, Jena, Mannheim, Offenbach városokban. Angliában 5.

Franciaországban: 3, Párisban, Rouenban, Lilleben. Olaszországban: 25 (pl. Milanóban is).

* Prof. dr. *Fr. Goppelsroeder*: Ueber Feuerbestattung. München, 1890. 48—54. l.

** Dr. *K. Weigt*: Katechismus der Feuerbestattung. Hannover, 1901.

Draskóczy Lajos,
er Tivadar, Kohn
r.; özv. Karváth
ona. Fogadják a
b köszönetünket!

kegyelet február
ta Eperjes sz. kir.
gyűlését, *Semsey*
számosan vettek
ak. A közgyűlés
mutatta a választat.
Ezek szerint
gyesület bevétele
agdíjakban pedig
2 fill. volt. Evvel
gyesület vagyona
a számadásokat
pénztárosnak kö-
lentes került fel-
gadakémi tanár
gy az egyesület-
Az elmúlt évben
Bárdossy Jenő
egyesület tevé-
mert az 10 éves
fai nagy tűzvész
ból 600 koronát
az összeg Bártfa
a szegény nép
Felhívta a nagy-
okkal is enyítse
És az ilyen ado-
bitotta. A titkári
tezett meg arról
Ghüllány József
nek a megemlé-
gyesület gyászát
alapszabályok
sorshúzás útján
ották a követ-
nia Béláné (új),
fné, dr. Raffay
Enka Károlyné,
enberg Herman,
ülés társelnökül
Sárosvármegye
metet szavaztak
a terem szíves
nökök életésé-

net. Az eperjesi
endezett táncz-
harminc (30)
egylet «Erzsébet
a bevételeztünk
áznánl., fogadják
gyelkű adomá-
és hálás köszö-

nyen át kiszáll.
szülék, mely a
onnan maguk-
vedret (urnát)
tartozók pedig
urnát a kremá-
eddig a zürichi
széles, 27 cm.
ülkékét aztán
re aranybetűs

lebbi rokonok
zt nem tennék,
ldelik*

í, hogy az egész
i a kegyeletet
enne.

hány adatot**

Gotha, Heidel-
ch városokban

ban, Lilleben.
(s).

bestattung. Mül-

bestattung. Han-

netét! Eperjes, 1903. február 12-ikén. A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nevében: *Kubinyi Albertné* s. k. elnök, dr. *Horváth Ödön* s. k. titkár, *Kösch Árpád* s. k. pénztáros.

* **Közgyűlés.** Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság február 11-ikén tartotta közgyűlését dr. *Schmidt Gyula* elnöke alatt s a részvényeseknek meleg érdeklődése mellett. Elnök szép megnyitó-beszéde után dr. *Balpataky Imrét* jegyzőnek s *Both Gyulát* és dr. *Horváth Ödönt* jegyzőkönyv-hitelesítőknél kérve fel, felolvastatta az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak jelentését a múlt üzletéről, mely becsületes, komoly munkálkodásról s egyszersmind örvendtes fejlődésről és elismerésről ad számot. E szerint az egyelet mult üzletévi nyers-jövedelme 32,280 kor. 14 fill. volt, melyből a jelentésben felsorolt leírások után felszitható tiszta nyereségként 11,315 kor. 47 fill. marad. Ebből a 87. szelvénynek egyenként 10 koronával leendő beváltására 10,000 koronát fordítanak. A fennmaradó összeget pedig az új számlára viszik át. A szelvények beváltása *márczius 1-jétől* eszközöltetik. A jelentéseket a közgyűlés, az igazgatóság és a felügyelőség írást kifejezett meleg elismerés kapcsán, helyesléssel elfogadta s ennek alapján a szokásos felmentést megadta. Az igazgatóságnak az alsómalom bérbevételére vonatkozó javaslatát *Oszwald Károly* — a társulat derék vezérigazgatója — igen értelmes és szabatos előadásban ismertette. Ennek alapján az igazgatóság felhatalmazást nyert a kérdés tanulmányozására s arra, hogy az ez ügyben való határozathozatal céljából, szükség esetén rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Ehhez a tárgyhoz dr. *Propper Adolf* és dr. *Balpataky Imre* is hozzászólottak. A társaság elnöke — újabban — lelkes egyhangúsággal dr. *Schmidt Gyulát* választották. Az igazgatóság tagjaivá pedig dr. *Müller Bertalant*, dr. *Sarady Vilmost*, *Sztankay Lászlót*, dr. *Sztehlo Jánost* és *Zavatsky Szilárdot* választották s a *Sztankay* megválasztatása folytán megüresedett felügyelő-bizottsági tagsági helyre a felügyelő-bizottság póttagjának behívását határozták.

* **Jégzajlás a Poprád-völgyben.** Febr. 9-ikén az egész községre könnyen végetesé válható pusztulás fenyegette Palocsát. Az ideai tél folyamán a második jégzajlás. Ez minden évben egy borzalmasan érdekes látvány; de ezidén olyan mérvű volt az áradás, a milyenre a község vénei sem emlékeznek. Az első jégzajlásból lerakódott igen vastag jégtáblák a partok egyes részein óriási torlaszokat képeztek. Ez volt oka annak, hogy a második jégzajlás még vastagabb jege el nem fért a mederben s a különben s a veszélyes sebességű Poprád folyó a legszeszélyesebb irányokban elárasztotta az egész völgyet, s minthogy ez a völgy Palocsán a legterjedelmesebb, mondhatni, hogy a folyó összes jegét Palocsa táján rakta le. A palocsai róna egy mértföldekre terjedő jégmezőnek a képét mutatja. A községnek nyugati széle mélyebb lapály lévén, az áram ennek az oldalnak támadt, elsodort két cigányviskót, egy pár kisebb pajtát s a mellettük felhalmozott sok hatalmas, vastag épület-szállfákat. A község nyugati oldalán lévő házakat teljesen elárasztotta a víz, felszedte

Svédországban: 2, Stokholm, Göteborg.
Svájcban: 2, Zürich, Basel.

Gothában elhamvasztottak 1878. decz. hó 12-ikétől 1901. decz. 31-ikéig 2700 egyént.

Heidelbergben 1892-től 1900. máj. 18-ikéig 823,
Hamburgban 1892. nov. 30. — 1900. júl. 31-ig 592,
Jenában 1898-tól 1899. decz. 18-ikéig 67,
Offenbachban 1900. jan., febr., márcz., ápr. 53 egyént.

Olyan egyesület, mely a halotthamvasztás propagálását tűzte ki célul, van:

Egy.-Államokban . . . 24	Itáliában 44
Dániában 1	Norvégiában 1
Német birodalomban 42	Ausztriában 2
Angliában 5	Svédországban 1
Franciaországban . . 1	Svájcban 7
Hollandiában 1	Magyarországban . . 1*

Gothában, mint említettem, Siemens-féle hamvasztó-készülék van. A felállítása 12,000 márkába került. Egy hamvasztás önköltsége: 22—25 márka. Az elhamvasztás díja pedig 52 márka.

Miután így nagy vonásokban tájékozódunk a különböző idők temetési szokásai körül, fejezzük be ismertetésünket ama lelkész szavaival, ki Cincinnatiában a krematoriumot felavatta:

«A halál csak a mi látóközünk végpontja. De az Úr előtt nincsenek halottak, ő nála mindnyájan élnek; akár elfoidelem halottjaimat a temetőben, akár pedig megőrzöm hamvaikat az urnában».

* 1903-ban alakult Budapesten „*Umbra*” czimen.

a mellékpatakok hídjait s elemi erővel végig szárgulodott a palocsai plébánia szépen kultivált kertjének kellő közepén, lerombolva útjában a kertnek 2000 méter területű kerítését és minden bokrárt. A plébánia épületéig nem ért a víz, de a csűrbe és szekérszínkébe 1 méteren fölüli víz hatolt. A plébániától délre fekvő házakat csak a kert fái megakadt jéghegyek mentették meg a biztos pusztulástól. Ezen elárasztott házakban ügyis sok kárt okozott az áradás, a mennyiben a part mentén lakók nem voltak elkészülve a veszedelemre, az áram olyan hirtelen jött, hogy délután 5 órakor a Poprád jegén szekerek jártak s friss hó fehérlett az egész mederben, 6 órakor kezdett nedvesedni a jég s 7 órakor a jég színe fölött 3 méter magas víztömeg zúgott, borzalmas zajt okozva a hátán úszó fel-felbillenő s egymáshoz ütődő 30—40 m.² területű jégtáblák s egyéb holmi, a mit az ár magával sodort. Körülbelül 2 óráig maradt ez a vízmagasság s 9 óra tájban egyszerre egy méterrel apadt s ezzel megszűnt a veszedelem, ha csak — a mi az ideai tél szeszélyétől kitélik — egy harmadik jégzajlás nem hoz még nagyobb. Tömérdek hal, lazac, pisztráng s egyéb fajta veszett el az árterületen; a falu népe a levegőben kóválygó varjak seregével vegyest versenyez a halfogás mesterségének ezen könnyű módjában.

* **Vasúti baleset.** Február 6-ikán Igló és Poprád között a vegyesvonal három utolsó kocsija hibás váltóállítást következtében kisiklott.

* **Pusztuló műemlékek.** A *Budapesti Hirlap* e czímen legutóbb a következő, bennünket is érintő hírt adta ki: „Csak a minap adtunk hírt arról, hogy a sok százados dunaföldvári csonkatornyot le akarták bontani; fölszólalásunkra megkegyelmezték a nevezetes műemléknek, a mely még sokáig fogja hirdetni a nagy idők viharos eseményeit. Most egy olvasónk arról értesít, hogy Felsőmagyarország két híres építményét fenyegeti pusztulás. Az első a löcsei *Thurzó-ház*. Tulajdonosa egy szép napon lebontatta azt a nevezetes vaskerkélyt, a melyet Jókainak «A löcsei fehérasszony»-ából mindnyájan ismerünk. Csak azért tette ezt, hogy az erkélyajtó helyett ablakot alkalmazhasson, a mely a téli hidegben czélszerűbb. Pedig egy kis jóakarattal az ajtó föl lehetett volna cserélni ablakkal a nélkül, hogy az erkélyt eltávolították volna. A második műemlék, a melyre pusztulás vár, Eperjes város híres *Rákóczi-háza*. Bártfa, Sárospatak, Kassa buzgósággal vetekedik a Rákóczi-ereklyék összehalmozásában és mégis Eperjesen Rákóczi háza a közel jövőben nagy megcsönkítésnek néz elébe. Hetek kérdése csak s jobbszárnyát elfoglalja majd a «Testvér Elefántok»-hoz címzett kávéházi helyiség. Nagyon természetes, hogy kávéháznak nagy tükörablakokra és modern portáléra van szüksége. A véletlen kezeim közé juttatta az átalakítás tervét, a mely az épület arkitekturáját teljesen tönkreteszi. Röviden szólva, a Rákóczi-ház két jobboldali erkélykosarát részben lefaragják, részben a portálával befödik, hogy a nagy kávéházi ablakok elférjenek, holott a mostani nyílások is teljesen megfelelők. A cél a nagy ablak: történelem, műemlék, kegyelet nagyon mellékes. Egygyel több okunk van tehát arra nézve, hogy nem szívesen látjuk ennek a kávéháznak megnyitását. De ha már a dolgot változtatni nem lehet, legalább a történelmi kegyelet követelményeit tartjuk be.

* **Rendőrségünk sikere.** Megirtuk annak idején, hogy *Balik Ferenc* testvérétől és rokonaitól körülbelül 600 kor. pénzüsszeget ellopott s Amerika felé vette útját. Rendőrségünk azonnal és pedig több irányban megindította a nyomozást s ennek eredményeképpen Oderbergben letartóztatták a tolvajt. A kiadási eljárás folyik.

* **Súlyos szerencsétlenség.** Saját vigyázatlanságának lett áldozata e hó 8-ikán *Tímcsó Andras* eperjesi napszámos. Emelés közben egy nehéz tölgyfa rázuhant, őt leütötte s derekát összeroncolt; 13-ikán nagy kínok közt a kórházban kiszenvedett. A rendőrség megindította a nyomozást, vajjon vétkes gondatlanság esete fenn nem forog-e?

* **Elfogott zsebtolvaj.** *Szurdek Jozsefné*, rovvott multú zsebtolvajját a rendőrség pénteken délelőtt elfogta s letartóztatta.

* **Meghiúsult szokás.** *Varga György* palocsai lakosra, a ki egy ízben az egész községi előljáróságot le akarta kaszálni, most kellett volna az esküdtseknek az ítéletet kimondania. Ő azonban a kisállomáson a vonatról leugrott s kisérőinek kezei közül kiszabadulván, a városban eltűnt. Rendőrségünk azonban még idejekorán elfogta s a törvény elé állította.

* **Öreg-baka.** *Piller János* cipészsegéd, évek során át kikerülte a katonai sorozásra való jelentkezést s összevissza próbálta az élet sorát a külföldi tartományokban Szerbia, Bulgária, Romániában stb. Most, hogy haza került, öreg kora daczára besoroztatott, és pedig büntetésből 4 évre.

* **Razzia.** Február hó 10-ikén rendőrségünk razziait tartott s ez alkalommal 5 férfi és 2 nő került a rendőrség vendégszobáiba.

Blouse-selyem 60 kr.-tól 11 ffr 35 kr.-ig méterje — legutolsó újdonságok! — Bérmintve, már elvámolvá házhoz szállítva. Nagy mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 6.

* **Jó fogás.** Onder Jánosné, mocsolyai asszony, az eperjesi piacon kenyeret vásárolt s azonközben egy zsebtolvajná a zsebéből 114 korona készpénzt ellopott. A rendőrség a gyanúkok alapján *Tokár Mária* kőborcigánynő személyében a tettest elfogta, kit azonban az ügyész — bizonyítékok hiányában — szabadlábra helyezett. A rendőrség azonban, abban a meggyőződésben, hogy csakugyan ő volt a tettes, figyelemmel kísérte s szerencsésen rajta is csípte éppen akkor, a mikor az időközben elrejtett pénzt, a városon kívül, egy fa tövéből kihúzta. Most már elmélkedhetik a furlangos cigánynő az édes szabadság problémáiról — a börtönben.

* **A jogakadémiák látogatottsága.** A hivatalos lap ezekben a napokban tette közzé az 1902/3 tanév I félévére vonatkozó adatokat. Ezek szerint az egyes jogakadémiák hallgatóinak letszáma következőképen alakul: Pozsony 264, Debreczen 254, Eperjes 212, Nagyvárad 194, Kassa 190, Máramarossziget 139, Kecskemét 135, Pécs 131, Eger 105, Sárospatak 77. Örömmel állapítjuk meg ebből azt, hogy *jogakadémiánk most is megtartotta azt a helyet*, melyet néhány év óta állandóan elfoglal a tíz hazai jogakadémia között.

* **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József-keserűvíz* valamennyi hasonló vizet — tartós hashajtó-hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva — már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József-keserűvizet*.

* **Eperjes magyarosodása.** Eperjesen a magyar anyanyelvűek száma 1880-ban 2014, 1890-ben 2670, 1900-ban 5211 volt. Míg a nem-magyar anyanyelvűek száma ugyanakkor 8125, 7701, 7887 volt. A magyar anyanyelvűek szaporodása tehát 1880—1890-ig 32.57%-ot, 1890—1900-ig 95.17%-ot, 1880—1900-ig pedig 158.74%-ot tett ki. Evvel szemben a nem-magyar anyanyelvűek 1880—1890-ig 5.22%-kal fogytak; 1890—1900-ig pedig 2.42%-kal gyarapodtak. Az 1880—1900-ig terjedő egész időben 293% volt a fogyásuk.

* **Ragados állatbetegségek Sárosvármegyében,** 1903. február 8-ikán. *Ragados száj- és körömfájás:* szekescsi járás: *Fricska 12, Lenártó 1, Livóhuta 33, Malyczó 4, Sznakó 8 udvar. — Rühkór:* alsótarczai j.: *Bolyár 2, Keczerlipócz 6 udvar; makoviczai j.: Ladomér 1 u; tapolyi j.: Karácsnyomező 1, Komlóskeresztes 3 udvar. — Sertésorbanács:* alsótarczai j.: *Vörösvágás 1 udvar. — Sertésvész:* alsótarczai j.: *Gulyvész 12, Senyék 1 u; siroakai j.: Nagysáros 1 udvar.*

* **Köszvényesek öröme** az a kellemes hír, melyet a Zoltán-féle kenőcsről számtalan meggyógyult csúsz- és köszvényes beteg mond. E páratlan kitűnő szer már néhány napi használat után a legmakacsabb csúsz- és köszvényes bajokat meggyógyítja, mit számos köszönőlevél és több orvosi nyilatkozat bizonyít. Üvege 2 kor. Zoltán Béla gyógytárában Budapesten.

* **A kivándorlási ügyök ismét szabadlábban van.** Nagy örömmel fogadta az egész magyar sajtó két hét előtt a Szepesváraljáról kelt táviratot, hogy *Albersz Oszkár* hirhedt kivándorlási ügynököt a ratibori rendőrség elfogta. Most azt az értesítést kaptuk, hogy bizonyítékok híján *Albersz Oszkár* ismét szabadlábra bocsátották.

* **Szép életkor.** Szepes-Szt-Lőrinczen nemrégiben halt meg *Kiczko János*, a ki 102 évet élt és soha beteg nem volt. Véglényegülés okozta halálát. Az öreg délután halt meg, harmadik felesége pedig a rákövetkező éjjel hűnyta örök álmra szemeit. Tizen-nolc év elő gyermeke és számos unoka siratja elhunytát.

* **A francia forradalmat megelőző nagy szellemi mozgalom** hazánkba megint oly erősen csapott el, mint a reformáció óta egyetlen nyugati eszme sem. II. József, a kalapos király, a felvilágosult uralkodó lelkében ott zsirogatnak *Voltaire* és *Rousseau* eszméi és történelmünkben nincs érdekesebb kor az övénel. *Salamon Ferencz*, *Erdősi Szilveszter Jánosról* írva érdekesen bizonyította, hogy a történelemben legérdekesebbek az átmeneti korok, a mikor még egyik fel-fogás sem jegezesült ki, mindegyik bátortalan és fejletlen. Ilyen volt a II. József kora. A régi intézmények bomlását élesen látta ő is, a nemzet jobbjai is. Azért ez intézmények még nem vesztették el hatásukat, szerintük élet a császár és az állam. Az új eszmék már átszálltak Magyarország fölött; lelkükbe fogadták a császár és a nemzet jobbjai, de még nem lehetett szerintük élni. A belső és külső élet külön törvények után igazodott és az egyik megakasztotta a másikat.

Ennek az érdekes kornak művészi rajzát találni a *Nagy Képes Világtörténet* X. kötetében Marczali Henrik tollából. E kötetet tömördek, szebbnél szebb illusztráció díszíti, köztük sok színes is. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 kor.; füzetként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

* **Jégünnepély.** Mindamell, hogy a természettől úgy kellett kiereszkölni a jeget, mégis hamisítatlan jókedvben, pajkos dévajssággal folyt le az «Eperjesi Korcsolyázó-egyesület» jégünnepé február hó 11-ikén. Ez bizonyára csak a kezdet és mi azt reméljük, hogy a jövő téli szezonokban még szebb, még vidámabb jégünnepben lesz részünk. Elismerésünk illesse a buzgó és fáradhatatlan rendezőket: *Bánó Aladárt*, az egyesület elnökét, és *Szutorisz Frigyes*t, annak alelnökét. Esti 6¹/₂ órákor a lampionokkal és ívlámpákkal kivilágított pályán rakétapuffogás jelezte az ünnep kezdetét. Erre aztán megindult az álarczosok menete. Volt ott minden. Bájos Pierette-k, kis Pierot-k, pajkos bohócok, szörnyű ördögök, fekete kéményseprők, lefátyolozott török szépségek, fekete dominók, tündöklő hókírálynők. E mellett azonban láthattunk még ízléses automobil-jelmezeket és apró törpéket is. De még ezeken kívül is sok-sok maszk siklott keresztül-kasul a jégen. Volt jókedv, dévajsság, kergetőzés! A mint aztán a jég egészen megpuhult, sőt szítálni kezdett az eső is, lecsatolódtak a korcsolyák és folyt tovább a multság gyalogosan. Lassan-lassan kiszűt, hogy kit rejt ez, kit amaz a jelmez. Lekerültek az álarczosok is. Csak két fekete dominó nem engedte kiletét megállapítani. Hiába üldözik. Hiába találgatják. Isemrik ezt is, azt is. De őket nem ismeri fel senki! Így telt az idő. És bizony esti 9 óra is volt, mire a korcsolyázók elszéledtek. A látogatottságot legjobban bizonyítja az a tény, hogy összesen 616 jegy kelt el, és pedig: 500 tagok részére, 116 nem-tagok részére. Az pedig 316 korona bevételt jelent. Igaz, hogy evel szemben az egyesületnek tetemes kiadásokat is kellett fedeznie. Jövőre decemberben kérjük a jégünnepet és igérjük, hogy ott leszünk mindannyian — jelmezben és álarczban!

* Sok pénz lenne megtakarítható, ha előforduló rosszulnélnél a megfelelő gyógyszer alkalmaztatnák. Egy kitűnőnek bizonyult gyógy- és háziszor a Vértes gyógyász. Ferencpálinkája, melynek ennélfogva egy házban sem kellene hiányoznia.

KÖZGAZDASÁG.

A Nagysárosi Múmalom.

E napokban jelent meg vármegyénk ezen áldásosan működő elsőrangú iparvállalatának 1902. üzletéről kiadott évi jelentése, mely fényes eredményről és ennek a külföldön is előnyösen ismert iparvállalatunknak újabb nagymérvű fejlődéséről tesz tanúságot. Az igazgatóság jelentése a következő:

„A kegyelet és őszinte mély sajnálat érzelmével kezdjük meg jelentésünket, elutasíthatlan kötelességünknek ismervén mindenekelőtt megemlékezni azon, mindnyájunk által szeretett és nagyrabecsült férfúró, kit a kéréselhetetlen halál 1902. június 18-ikán tevékenysége közepett, körünkéből oly korán s oly váratlanul elragadt. Az 1897. évi közgyűlés egyhangú bizalma folytán foglalta el néhai Ghillány József kir. tanácsos úr társulatunk közgyűlési elnöki tisztét, s ügyünket lelkiének egész melegevel s mindenkor azon ügyszeretettel és buzgalommal támogatta, mely a boldoguitat a közélet terén is oly sok irányban kifejtett hasznos, önzetlen s fáradhatatlan tevékenysége által jellemezte. Kérjük a tisztelt Közgyűlést, méltóztassék a boldogult iránt megőrvendő tiszteletünk és kegyeletünk jeléül, emléket ezen mai közgyűlés jegyzőkönyvében, aranytiszta jelleméhez méltóan megőrvékíteni.

Az új közgyűlési-elnök választást a mai közgyűlés tanácskozási tárgyai között első helyen tűztük napirendre.

Ezek után van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek jelenteni, hogy az 1902. évi február 19-ikén megtartott közgyűlésen jóváhagyott indítványunkhoz képest, műalmunk belső berendezésének átalakítását a síkszita-rendszerre, június és július hónapok folyamán elvégeztettük. De nemcsak ezen átalakítást fogantatosítottuk, hanem — miután szakértők által történt megvizsgálatast folytán gőzkazánainkon is többrendbeli nagyobb defectusnak helyrehozása sűrűsösen szükségesnek mutatkozott — ugyancsak ezen üzemszünet alatt kazán-telepünket is rekonstruáltattuk.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy biztosíthatjuk a tisztelt Közgyűlést, miszerint ezen két átalakítási művelet teljesen sikerült, a szerződésekben kikötött idő alatt végeztetett el, és hogy átalakított műalmunk várakozásunknak úgy az örlemény minősége, mint az öröképesség tekintetében teljesen megfelel. Mind a két átalakítási munkát összköltsége 264,157 kor. 06 fillért tesz, mely összeget a törlesztési tartalék-alapból irtu le, — s kérjük a tisztelt Közgyűlést, méltóztassék ezt jóváhagyólag tudomásul venni.

Az átalakítás által elért nagyobb öröképességnek köszönhetjük tehát, hogy — dacára a két havi üzemszünetelésnek — a mult 1902 évben 281,838 métermázsza búzát és 7761 métermázsza rozst, tehát összesen 289,599 métermázsát öröltünk; az eladott örlemény pedig 287,887 métermázsát tett, tehát az egész évi termelést eladtuk, a mennyiben évzártaival örleménykészletünk csak 4351 métermázsát tett, mely körülmény bizonyosságul szolgál arra, hogy vevőfeleink bizalma nem csökkent s készítményeink kitűnő minősége folyvást közkedveltségben részesül.

Az elhasználás által okozott értécsökkenéseknek alapszabályszerűleg 47,780 kor. 90 fillérel történt leírása után — mely összeg a törlesztési takarékalapra könyveltetett — a mellékelt nyeresvény- és veszteségszámla szerint s a készletek szigorú értékelése után, az 1902. üzleti év tiszta nyeresvénye gyanánt 162,248 kor. 03 fillér áll a tisztelt Közgyűlés rendelkezésére.

Örömmel számolunk be ezen minden tekintetben kielégítő szép eredménnyel, s bizton reméljük, hogy a tisztelt Közgyűlés helyeselni fogja azon nézetünket is, miszerint ezen kedvező alkalmat fel kell használnunk arra, hogy tartalék-alapunk gyarapításával vállalatunkat mindinkább erősebbé tegyük, — másrészt pedig, hogy a tisztelt részvényesek ezúttal is tanúsítani fogják a közjót iránt már gyakran nyilvánított érzelmüket s szívesek lesznek a nyeresvényből kulturális célokra bizonyos összeget megszavazni. E tekintetben bátrak vagyunk a tisztelt Közgyűlés figyelmét az eperjesi jogakadémiára irányítani, melynek tőkéje — a fentartással járó költségek fedezésére, az új törvénytervezet értelmében — elégtelen. Tekintve ezen, megyénk és

városunk közönsége által régi idő óta melegen ápol s újabb időben nagy fejlődést nyert tanintézetünknek nemcsak szellemi nagy jelentőségét: városunk közönségének anyagi érdekét s közvetve a mi vállalatunk érdekét is érintené jogakadémiánk elvesztése, a mennyiben számos tanár-család s több mint kétszáz ifjú el-távozása a helyi fogyasztásra mindenesetre jelentékeny visszahatást gyakorolna. Kérjük tehát e részbeni alábbi indítványainkat szíves figyelembe venni, mely oda terjed, miszerint a fenti tisztanyereményből az eperjesi jogakadémiának alapítvány gyanánt 5000 kor.-t; továbbá a nagysárosi elemi népiskolának — ugyancsak alapítvány gyanánt — mint mult évben, 1000 koronát méltóztassék resolválni.

A fent kitüntetett 162,248 korona 03 fillér tisztanyeremény felhasználása iránt van szerencsénk tehát részletes indítványunkat következőkben előterjeszteni:

1. A 23. számú szelvény beváltására — oly határozattal, hogy a 23-ik sz. szelvények beváltása már f. évi márczius 1-től eszközölhető legyen — részvényenként 40 koronát 128,000 K.;
2. az eperjesi jogakadémiának alapítvány gyanánt 5000 K.;
3. a nagysárosi elemi népiskolának alapítvány gyanánt 1000 K.;
4. a felmaradó összeget 28,248 K. 03 f.

az általános tartalék-alap gyarapítására megszavazni méltóztassék.

Végül tisztelettel kérjük, szíveskedjenek az 1902. üzleti évre részünkre a szokásos felmentvényt is megszavazni, s további becses bizalmukba ajánlottan maradunk“...

Ehhez a nagy realitással s kulturális célokat is nagylelkűen szem előtt tartó jelentéshez valóban nem kell bővebb kommentár. A társulat február hó 18-ikán Eperjes város tanácstermében tartja évi közgyűlését.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.*

A Szultán-víz bakteorologiai vizsgálatának eredményeként tanúsítom, hogy maga a forrás vize steril, csíra-mentes és a már palaczkozott vizek sem tartalmaznak patogén baktériumokat.

A Szultán-víz kedvező vegyi összetételénél fogva nemcsak hasznos gyógyvíz, de kellemes, tiszta ízénél és csíra-mentességénél fogva a legal-kalmasabb ital és óvszer a vízzel terjeszthető fertőző betegségek ellen.

Kelt Kassán, 1902. évi december hó 1-jén.

Dr. Hérics Tóth Jenő,

a kassai áll. vegyikísérleti állomás királyi vegyész.

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a Szerk

Bártfa-fürdőn

az Erzsébet királyné-gyógyépületben, a fürdő legélénkebb helyén, az 1903. évi nyári idényre néhány

üzlethelyiség

bérbeadó. Igen alkalmasak játék-, férfi- vagy nőidivat-, cipőraktár-, papir- s könyvkereskedésekhez.

Bővebb értesítést nyújt a fürdőigazgatóság Bártfa-fürdőn.

Hirdetmény.

A vb. *Klein Mór* csödtömegéhez leltározott és 5122 kor. 80 fillérre becsült rőfös- és rövidárúk, katonai cikkek és üzleti berendezés — melyeknek beszerzési ára 15,687 kor. 44 fillért teszen — a csödválasztmányának a bíróság által jóváhagyott határozata értelmében ajánlati úton el fognak adni.

Felhívom ennél fogva a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlataikat — melyekhez bánatpénz gyanánt 1000 kor. készpénzben melléklendő — **jólyó évi márczius hó 1-jéig** hozzám nyújtsák be.

Megjegyzem, hogy a választmány fenntartja jogát a beérkezett ajánlatok közt szabadon választani, esetleg azokat el nem fogadni; hogy továbbá az ajánlat elfogadása esetében a vételár az elfogadás, illetőleg jóváhagyás napjától számított 8 nap alatt készpénzben nálam lefizetendő — addig az árú át nem adatván, — és végül, hogy a választmány sem az árú minősége, sem annak mennyiségeért nem szavatol.

A leltár nálam naponként délután megtekinthető, hol a közelebbi feltételek is meg tudhatók.

Eperjesen, 1903. február hó 15-ikén.

Dr. Sonnenschein Simon, tömeggondnok.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szelvény-minőségben, és európai nemes gyökerezésű és sáma vesszők mélyen leszállított árákon! Oltványok ere 90–100 ft. Mindenik a legkiválóbb bor- és csomérfajokból, fajtisztán, teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszazárlási költséget, valamint a megrendelő által kitűzött összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS

Gleditschia-csemeték és magvak.

Óriás tövis, igen gyorsan fejlődő sövénynövények. Ez az egyedülimelyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen költségteljesek. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítási és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelesség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy leveleslapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Kétéves, ériási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Diócsemeték. Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep“, Nagy-Kágya, u. p. Székelyháza.

2—1903. vh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbíró 1902. évi Sp. I., 707/2. számú végzésével dr. Propper Adolf ügyvéd által képviselt Ritter Moritz felperes részére **Deckert Kilián** alperes ellen 150 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2745 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíró 1902. V. I., 489/2. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában Eperjesen leendő megtartása határidejéül **1903. évi február hó 18-ik napjának d. e. 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elővvezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik: elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjesen, 1903. évi február hó 4-ikén.

Spányi Kálmán,

kir. bírósági végrehajtó

Tűzi tölgy-hasábfa önkéntes árverése.

A Zsegnye közelében fekvő, mélt. Keczer Miklós úr tulajdonát képező erdőben 240 méter tölgy-hasábfa kerül eladásra.

Az árverés f. évi február hó **19-ikén** Zsegnyén, az urasági majorban fog megtartatni, a hol is a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Értekezni lehet **Herrmann János** urad. erdészszel **Bunyitán**.

Kosárüvegeket

!!Tömeggyártás!! (Demyohuokat) és kosárféléket bérmentve minden állomásra a legjobb kivitelben és legutányosabban szállít nagyban és kicsinyben

RÉNYI ÁRPÁD

üvegyár és kosárfonótelep **Zelestye**, u. p. Remetemező (Szatmár m.)

Több kiállításon kitüntetve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. *Szíveskedjék ajánlatot kérni.*

Házi-ipari osztálynál 000 munkás állandóan foglalkoztatva.

Az Eperjesi Bankegylet

t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak

a folyó évi február hó 25-ikén délután 3 órakor

szab. kir. Eperjes városában, a városháza tanácskozási termében tartandó

Rendes Közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Elnökválasztás az alapszabályok 21-ik §-a értelmében három évre.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az osztalék meghatározása.
5. Két igazgatósági tag választása.

Eperjesen, 1903. évi január hó 15-ikén.

Az igazgatóság.

FERENCZ-

pálinka (sósorszesz) **Vértés** gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenekelőtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyomorfizettség (massage). Kitűnő sikerrel használják köcsvény, csúsz, meghűlések ellen, bémulások, ficamoknál, gyuladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levelhordóknak s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjeggyel. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: **Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmann Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Mikolits István, Sváb Ferencz és Trostler Kálmán** uraknál; általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

VÉRTES L., Sas"-gyógysz. Lugoson.

A Római, Ostendei, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkereszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Epilepsia.

A ki eskóban, görcsös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; ilyet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke Frankfurt a/M.

Egy gazdasági major

(kerttel, csürrel, melléképületekkel együtt) a **Kert-sor 8-ik szám alatt** október hó 1-jétől bérbeadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kitünő

homoki bort

szállít

24 kor. hektoliterként

Szunyogh Ferencz

Ó-Kécske

Pestmegye.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Korszerűen s dúsán felszerelt

Legválasztékosabban berendezett

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézőlevelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. ...

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és gyors kiállítása.

Különlegesség könyvnyomdai színyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, táncrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postalordultával.

Fölötte fontos gyomorhajban szenvedőknek!

Étvágytalanságot, gyomorbántalmakat, émelygést, főfájást rossz emésztés következtében, gyomorgyöngeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal megszüntetnek a régi hírnevű

Brady-féle Máriacelli gyomorcsapok.

Sok ezer köszönő- és elismerő-levél.

Egy üveg ára használati utasítással 80 fill., kettős üveg K. 140.

Minden gyógyszertárban kaphatók.

Főraktár Eperjesen: **Barts Emil** gyógyszerüzében „A szercsenhez”.

Óvakodjunk hamisítványoktól. A valódi Máriacelli gyomorcsapok elátláta gyomorcsapoknak kell, hogy védjeggyel és aláírással legyenek. Arra figyelendő, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle Máriacelli gyomorcsapoknak üvege 80 fill.-be, a kettős üveg K. 140-be kerül, míg az utántöltött és kisebb értékűek olcsóbb áron, leginkább 70 fill.-en kaphatók.

Fölötte fontos gyomorhajban szenvedőknek!

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.

Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modellen, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2'50.

Gratisbeilagen:

„Wiener Kinder-Mode“

mit dem Beiblatt

„Für die Kinderstube“

Schnitte nach Mass.

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloso Passen. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa-balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyírfa törzséből, ha abba fűrészt eszünk, kifolyik, ember emlékezet óta mint a legkitűnőbb széptőzser ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai úton balzsammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arczot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetően pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arczon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszínt ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 ft 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 krajczár. — Kapható minden nagyobb gyógyszertárban. Főraktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerüzében, Király-utca 12. szám.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefüczukorkánál;

de vásárlásánál vigyázzunk

és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

• Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el! •

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjegygyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
•• cseész. és kir. udvari szállítók. ••
Rudolstadt.

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

KAISER-féle MELLCZUKORKÁT,

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurutnál és elnyálkásodásnál. — E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag **20 és 40 fillér.** — Kapható: **WIELAND ÉS SCHROEPFÉR** cukrászdájában EPERJESÉN.

Utánzatok

a modern kereskedelem gyöngéi.

BATTLE AXE RUM

(THE NECTAR OF JAMAICA)

a tökéletesség netovábbja.

Visszautasítandók a csekély értékű utánzatok.

Csak eredeti üvegekben kapható: Mikolik István, Bein Simon, Lefkovits Emil s Lindner J. Mór uraknál Eperjesen.

A. A. BAKER & CO., LONDON E. C.

Delice

Minden hirdetés felesleges,

a dohányzó egyszer veszi

és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Kapható:

Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerüzében.

Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerüzében.

Schicht-szappan

„szarvas”

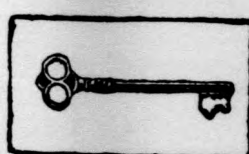
vagy

„kulcs”

jegygyel

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.